

Poszukiwania wielościanów

Zadanie 1.

Udowodnij, że jeśli wielościan wypukły ma wszystkie ściany trójkątne i wszystkie kąty trójścienne, to ten wielościan jest czworościanem.

Rozwiązanie

Mamy $k = \frac{3s}{2}$ i $k = \frac{3w}{2}$. Stąd $s = \frac{2k}{3}$ i $w = \frac{2k}{3}$.

Po podstawieniu do wzoru Eulera $w + s - k = 2$ mamy

$$\frac{2k}{3} + \frac{2k}{3} - k = 2$$

$$2k + 2k - 3k = 6$$

$$k = 6$$

w konsekwencji $s = \frac{2 \cdot 6}{3} = 4$ i $w = \frac{2 \cdot 6}{3} = 4$, czyli mamy czworościan

Zadanie 2.

Udowodnij, że jeśli wielościan wypukły ma wszystkie ściany trójkątne i wszystkie kąty czworościenne, to ten wielościan jest ośmiościanem.

Rozwiązanie

Mamy $k = \frac{2s}{3}$ i $k = \frac{4w}{2}$. Stąd $s = \frac{3k}{2}$ i $w = \frac{k}{2}$.

Po podstawieniu do wzoru Eulera $w + s - k = 2$ mamy

$$\frac{k}{2} + \frac{3k}{2} - k = 2$$

$$3k + 4k - 6k = 12$$

$$k = 12$$

W konsekwencji $s = \frac{2 \cdot 12}{3} = 8$ i $w = \frac{12}{2} = 6$, czyli mamy ośmiościan.

Zadanie 3.

Udowodnij, że jeśli wielościan wypukły ma wszystkie ściany czworokątne i wszystkie kąty trójkątne, to ten wielościan jest sześcianiem.

Rozwiązanie

Mamy $k = \frac{4s}{2}$ i $k = \frac{3w}{2}$. Stąd $s = \frac{k}{2}$ i $w = \frac{2k}{3}$.

Po podstawieniu do wzoru Eulera $w + s - k = 2$ mamy

$$\frac{2k}{3} + \frac{k}{2} - k = 2$$

$$4k + 3k - 6k = 12$$

$$k = 12$$

W konsekwencji $s = \frac{12}{2} = 6$ i $w = \frac{2 \cdot 12}{3} = 8$, czyli mamy sześcian.

Zadanie 4.

Czy istnieje wielościan wypukły, który ma wszystkie ściany czworokątne i wszystkie kąty czworościenne?

Odpowiedź

Nie. To wynika z zadania 3 rozwiązanego w artykule „Zadania Eulera”.

Trójkątne zadania

Zadanie 1.

Czy z odcinków o długości $\left(\frac{2}{3}\right)^{1000}$ i $\left(\frac{2}{3}\right)^{1001}$ oraz $\left(\frac{2}{3}\right)^{1002}$ można zbudować trójkąt?

Odpowiedź

Tak, gdyż

$$\begin{aligned} \left(\frac{2}{3}\right)^{1002} + \left(\frac{2}{3}\right)^{1001} - \left(\frac{2}{3}\right)^{1000} &= \left(\frac{2}{3}\right)^{1000} \left(\left(\frac{2}{3}\right)^2 + \frac{2}{3} - 1 \right) = \left(\frac{2}{3}\right)^{1000} \left(\frac{4}{9} + \frac{2}{3} - 1 \right) \\ &= \frac{1}{9} \cdot \left(\frac{2}{3}\right)^{1000} > 0 \end{aligned}$$

Zadanie 2.

Niech a, b, c oznaczają długości boków trójkąta. Wykaż, że:

$$\frac{1}{a+b} + \frac{1}{b+c} + \frac{1}{c+a} < \frac{5}{a+b+c}$$

Rozwiązanie

Przekształcamy równoważnie podaną nierówność

$$\frac{1}{a+b} + \frac{1}{b+c} + \frac{1}{c+a} < \frac{5}{a+b+c}$$

$$(a+b+c) \left(\frac{1}{a+b} + \frac{1}{b+c} + \frac{1}{c+a} \right) < 5$$

$$\frac{a+b+c}{a+b} + \frac{a+b+c}{b+c} + \frac{a+b+c}{c+a} < 5$$

$$\left(1 + \frac{c}{a+b}\right) + \left(1 + \frac{a}{b+c}\right) + \left(1 + \frac{b}{c+a}\right) < 5$$

$$3 + \frac{c}{a+b} + \frac{a}{b+c} + \frac{b}{c+a} < 5$$

$$\frac{c}{a+b} + \frac{a}{b+c} + \frac{b}{c+a} < 2$$

Co jest prawdą na mocy zadania 2.b) z artykułu „Nierówności w trójkącie”.

Zadanie 3.

Wykaż, że w trójkącie o bokach długości a, b, c i wysokościach h_a, h_b, h_c oraz polu S zachodzi nierówność

$$(a+b+c) \cdot (h_a + h_b + h_c) \geq 18S$$

Rozwiązanie

Mamy $h_a = \frac{2S}{a}, h_b = \frac{2S}{b}, h_c = \frac{2S}{c}$. Zatem mamy udowodnić, że

$$(a+b+c) \cdot \left(\frac{2S}{a} + \frac{2S}{b} + \frac{2S}{c} \right) \geq 18S$$

czyli

$$(a+b+c) \cdot \left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} \right) \geq 9$$

Teraz wystarczy skorzystać z nierówności $\frac{x}{y} + \frac{y}{x} \geq 2$

Zadanie 4.

Niech a, b, c będą długościami boków trójkąta, zaś α, β, γ oznaczają miary (w stopniach) kątów leżących odpowiednio naprzeciw tych boków. Wykaż, że:

$$\frac{a\alpha + b\beta + c\gamma}{a + b + c} \geq 60^\circ$$

Rozwiązanie

Założmy, bez zmniejszania ogólności rozważań, że $a \geq b \geq c$. Wtedy $\alpha \geq \beta \geq \gamma$.

Zatem

$$\underbrace{(a-b)}_{\geq 0} \underbrace{(\alpha-\beta)}_{\geq 0} + \underbrace{(a-c)}_{\geq 0} \underbrace{(\alpha-\gamma)}_{\geq 0} + \underbrace{(b-c)}_{\geq 0} \underbrace{(\beta-\gamma)}_{\geq 0} \geq 0$$

Przekształćmy powyższą nierówność:

$$(a\alpha - a\beta - b\alpha + b\beta) + (a\alpha - a\gamma - c\alpha + c\gamma) + (b\beta - b\gamma - c\beta + c\gamma) \geq 0$$

$$(a\alpha + b\beta) + (a\alpha + c\gamma) + (b\beta + c\gamma) \geq (a\beta + b\alpha) + (a\gamma + c\alpha) + (b\gamma + c\beta) \geq 0$$

$$2(a\alpha + b\beta + c\gamma) \geq (b+c)\alpha + (a+c)\beta + (a+b)\gamma$$

$$2(a\alpha + b\beta + c\gamma) + a\alpha + b\beta + c\gamma \geq (a+b+c)\alpha + (a+b+c)\beta + (a+b+c)\gamma$$

$$3(a\alpha + b\beta + c\gamma) \geq (a+b+c)(\alpha + \beta + \gamma)$$

$$3(a\alpha + b\beta + c\gamma) \geq (a+b+c) \cdot 180^\circ$$

$$a\alpha + b\beta + c\gamma \geq (a+b+c) \cdot 60^\circ$$

$$\frac{a\alpha + b\beta + c\gamma}{a + b + c} \geq 60^\circ$$